

lagde Lovforslaget, idet han bebudede yderligere Lovforslag i denne Retning, altsaa om Begrænsning af Arbejdstiden. Der er saa meget mere Grund til at imødesee en saadan Lovgivning med Glæde og Tilfredshed, som det er en Bevægelse, der, som ogsaa den ærede foregaaende Taler udtalte, gaar igen paa det private Arbejdsomraade ligesom ogsaa i Udlandet, og naturligtvis bør vi ikke her i Danmark staa tilbage i saa Henseende, men bør gaa med til lovmæssig Fastsættelse af en Maksimalarbejdsdag, saa vidt det paa nogen Maade er muligt, til Gavn for de paagældende Arbejders Sundhed og derved ogsaa til Gavn for den almindelige nationale Sundhed og Produktionsevne.

Ivar Berendsen: Den sidste Gang, saa vidt jeg mindes, den lovbestemte 8 Timers-Arbejdsdag optraadte i Folketinget, var den skubbet hen i en Krog af Samlingen, langt ud paa Foraaret, og Lovforslaget fremtraadte med det pudsige Skær, der nødvendigvis maa falde over et Lovforslag, naar det Aar for Aar i en lang Aarrække fremsættes privat, aldrig kommer længere end til første Behandling, i det højeste til et Udvalg, som ikke skal arbejde, ifald det da ikke bliver nægtet Overgang til anden Behandling, hvilket ogsaa undertiden skete med Lovforslaget om Arbejdstid; — naar det principielt afvises fra een Side og vagt anerkendes i Princippet, men i Virkeligheden praktisk afvises fra anden Side. Samtidig med den Askepot-Tilværelse, som Lovforslaget desangaaende saaledes fristede her i den danske Rigsdag, var 8 Timers-Arbejdsdagen udenfor Salen en over hele Verden opretholdt Maalestok for social Samfølelse i internationale Forhold. Den Minister, som nu forelægger Regeringsforslag om det første Skridt til 8 Timers-Arbejdsdag, var den Gang Ordfører for dette Askepot-Forslag, og han fik Attest for, at han optraadte maadeholdent og forstandigt, fordi han ikke pressede for stærkt paa med denne Sag, om hvilken man rundt om i Verden var ganske overtydet om, at den maatte være sikker paa sin Sejr, om end den blev sen, om end der skulde kæmpes med Ofre for den. Jeg tror ikke, der foruden den højtærede Minister, der har fremsat Lovforslaget, og mig er andre tilbage af Ordførerne fra den Tid her i Folketinget.

Og hvilken Forskel fra den Gang til nu, da Lovforslaget er fremsat paa Regeringens Vegne, anbefalet af Arbejdsgivernes officielle Repræsentanter som et naturligt Udslag af de sociale Bevægelser, indstillet til

Vedtagelse af alle Partiernes Ordførere, som hidtil har talt. Der ligger en Verdensudvikling imellem, som kaster Afglans herind, som vi ikke skal lukke Øjnene for, og som vi ikke behøver at skamme os over at være med til.

Det er mig ved Siden heraf en personlig Tilfredsstillelse, at jeg kan anbefale dette Lovforslag i Dag næsten med de samme Ord, som jeg ledsagede det private Lovforslag med hin Majdag i 1911. Jeg erklærede den Gang, at det første Skridt maatte tages paa Fabrikloven. Det sker her paa Fabrikloven, blot ikke paa den, vi fik i 1913, men det sker altsaa først nu i 1918. Jeg erklærede, at der burde begyndes med den kontinuerlige Drift, og at det maatte gøres, fordi den var sundhedsfarlig, i saa Henseende er jeg fuldkommen enig med den ærede sidste Taler. Nu er Lovforslaget formuleret som en Ændring til den Paragraf i Fabrikloven, der handler om den sundhedsfarlige Virksomhed, nemlig § 24, og det angaar de kontinuerlige Virksomheder. Men saa tilføje jeg, at Forholdet mellem Dag- og Nat timers Arbejde overhovedet maatte afgøres ud fra det almindelige Synspunkt, at en almindelig Indskrænkning i Arbejdstiden burde følge efter en saadan Indskrænkning af Arbejdstiden ved de kontinuerlige Virksomheder, overalt, hvor enten sociale, kulturelle, hygiejniske eller lignende almene Synspunkter kunde gøres gældende til Fordel derfor, og dette er vort Partis Standpunkt til denne Sag den Dag i Dag. Den Konsekvens deraf, at de offentlige Autoriteter, Kommune eller Stat, maa gaa i Spidsen i saa Henseende som Arbejdsgiver, har jeg ogsaa som Ordfører for mit Parti haft Lejlighed til at tage. Mellem det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen), som den Gang var Forsvarsminister, og mig stod der drøje og gentagne Kampe i de sidste to Rigsdagssamlinger, han var Konseilspræsident, den Gang han vilde indskrænke 8 Timers-Arbejdsdagen, som allerede var opnaaet ude paa Orlogsværftet, imod at Arbejderne fik en Lønforhøjelse.

Ved Siden af de Synspunkter, jeg her har fremhævet, er der eet, som selvfølgelig maa tages i Betragtning, og som begge ærede Talere har været inde paa. Det er det økonomiske, det vil her sige det social-økonomiske. Der findes en Bemærkning i Skrivelsen fra Direktoratet for Fabriktilsynet vedrørende Virkningerne af Loven for de Virksomheder, der anvender kontinuerlig Drift hele Aaret, af at faa indført 8 Timers-Arbejdsdagen. Den lyder saaledes: I nedenstaaende Tabel gives en Oversigt dels over An-